

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Verdeling gemeentefinanciën: een vernieuwd recept

Regiodag Rotterdam
20 oktober 2011

Jiska Nijenhuis
projectleider decentralisaties
Projectleider ordening en onderhoud
gemeentefinanciën (OOG)

Opbouw presentatie

1. Proces

- a. Consultatie brief
- b. Proces meicirculaire 2012
- c. Proces meicirculaire 2013 en later

2. Inhoud brief verdeelsystematiek gemeentefinanciën:

- a. Per cluster
- b. Kern van de nieuwe verdeelsystematiek
- c. Overige punten

Proces tot begin december

4 ambtelijke regiodagen in oktober van FAMO, VNG en BZK:

- BZK "zenden"
- U "recenseren"
- VNG "ontvangen"
- FAMO "coördineren"

4 Bestuurdersbijeenkomsten in oktober van VNG:

- (17 oktober 16.00 uur in Helmond)
- 25 oktober 16.00 uur in Apeldoorn
- 26 oktober 16.00 uur in Den Haag (VNG)
- 31 oktober 16.00 uur in Groningen

Proces tot begin december

- Commissies VNG: middag 2 november
- Commissie gemeentefinanciën: 10 november
- Einde adviesperiode: 15 november
- Onderraad en ministerraad: 29 november resp. 2 december
- Brief naar Tweede Kamer: december
- Start 1e deel van de 2e onderzoeksfase: oktober t.b.v. meicirculaire 2012

Tot de meicirculaire 2012

- Verdeelmodel Begeleiding incl. overig maatschappelijke zorg
- Verdeelmodel uitvoeringslasten Werken naar vermogen incl. overig cluster werk en inkomen
- Herverdeling andere clusters
- Begeleidingscommissie: opzet onderhoudsysteem

Meicirculaire 2013 en 2014

Meicirculaire 2013:

- Verdeelmodel Jeugd
- Eerste fase nieuw onderhoudsysteem
- Verdeling "fysiek cluster" na onderzoek gebiedsontwikkeling

Meicirculaire 2014:

- Verdeling OOV na onderzoek OOV
- Tweede fase nieuw onderhoudsysteem

TIJD VOOR RECENSIE

- VRAGEN?
- OPMERKINGEN?
- SUGGESTIES?

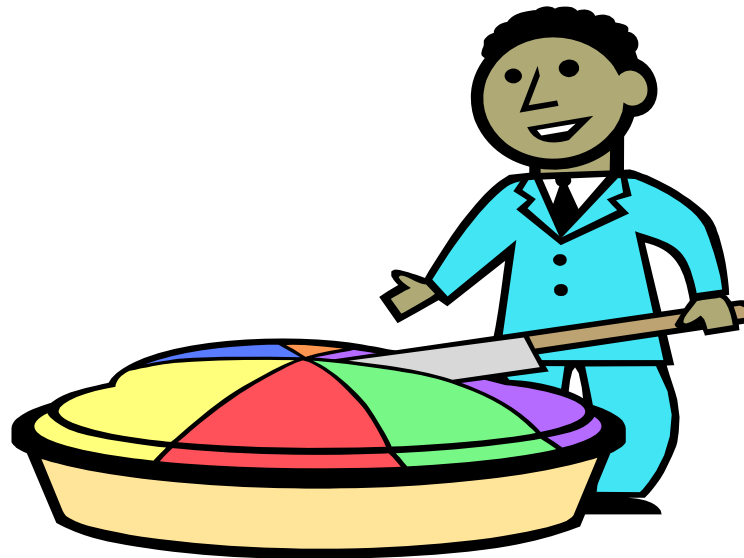

TIJD VOOR ONTVANGER

- WAT NEEMT GIJS OSKAM MEE NAAR HUIS OVER HET PROCES?
- EEN AFTRAP VAN GIJS OSKAM OVER AANDACHTSPUNTEN IN DE INHOUD

Taart verdelen

Voorbeelden

- In brief **nog** ondergrenzen en/of bovengrenzen. Bijv. maatschappelijke ondersteuning (min. -/- 105 mln.) en werk en inkomen.
- Educatie: ijkpunt na interbestuurlijke consultatie
- OOV en “fysiek”: nog geen stabiel beeld. Ijkpunt blijft eerst gelijk.
- OOV: tijdelijke verhoging als stuk taart resteert

Gelijkwaardige startpositie per type gemeente

Amsterdam en Ameland zijn niet gelijk

Wat is de maatschappelijke opgave

G4: van vast bedrag naar clusterbedrag

- Tot nu toe: G4 een vast bedrag voor bijzondere taken, maar zonder onderbouwing
- Met deze brief:
 - Geen vast bedrag meer
 - alle bijzondere / intensieve taken onderzocht en gewogen
 - Soms bedrag voor intensieve taak in een cluster
 - Via verdeelformule
 - Ook voor vergelijkbare gemeenten

Voorbeelden

- Cluster educatie (overige educatie): 50 tot 70 mln.
- Cluster “fysiek”: 220 tot 240 mln.
- Cluster “Bestuursorganen”: niet stadsdelen

Gezonde financiële huishouding

Specifieke uitkering = kostendekkend, tenzij

Gemeentefonds: financiële nadelen kunnen opvangen

Voorbeelden

- Tekorten specifieke uitkering WWB = vraagstuk SZW, tenzij tekort komt door ondoelmatigheid of extra voorzieningen (gemeentelijk beleid)
- Openbare orde en veiligheid: maatschappelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek nodig.

Autonomie: alle gemeenten samen of per individuele gemeente

Betalen alle inwoners (gemeentefonds incl.
norminkomsten)

of

alleen de inwoners van een gemeente (OZB/OEM)
aan een verantwoordelijkheid mee?

Voorbeelden

Cluster werk en inkomen: minimabeleid

Cluster RO, gebied en infra: economisch beleid

Enkele clusters: zeer slechte bodem

Effectief en efficiënt

Effectieve en efficiënte gemeenten betalen NIET meer mee aan gemeenten die andere keuzes maken.

Gemeenten met andere keuzes: dekking uit eigen middelen, bijv. OZB of OEM

Keteneffecten

Voorbeelden

- Cluster werk en inkomen: samenwerking bij weinig bijstandsontvangers = efficiënter
- Cluster maatschappelijke ondersteuning = keteneffecten naar andere clusters en andere geldstromen (AWBZ)
- Cluster educatie, onderwijshuisvesting:
 - buitenonderhoud – onderwijskundige staat
 - Buitenonderhoud – binnenklimaat

Anticiperend verdeelsysteem

In de omvang en verdeling inspelen op
de maatschappelijke opgaven van gemeenten

Voorbeelden

- Cluster maatschappelijke ondersteuning: kanteling naar preventieve zorg
- Cluster Cultuur en ontspanning: bezuinigen op verantwoordelijkheden in dit cluster (kunst bijv.)

Verdelen: structuurkenmerken en gewichten

Globaal

Voorbeelden (1)

- Cluster educatie:
 - SO en VO: minder.
 - Kleinere gemeenten: meer
 - Grensoverschrijdend PO: geen effect
- Cluster “fysiek”:
 - Wegen en water: grotere dichtbebouwde gemeenten > kleinere dunbebouwde gemeenten
 - Milieu: meer naar gemeenten met milieubelastende bedrijven
- Cluster riolering en reiniging: Meer naar gemeenten met zeer slechte bodem (voor zover nu bebouwd)

Voorbeelden (2)

OEM:

- Huidige verdeling: OEM-norm = % uitgavenccluster
- Nieuwe verdeling: OEM-norm = bedrag per inwoner
- Geen rekening met inkomsten uit deelnemingen in (nuts)bedrijven

Clusteroverstijgend

Toeristische gemeenten: niet verevenen

Krimp: nog geen opvallende “nadeel” trends. Evaluatie na 5 jaar

Zeer slechte bodem: bouwplannen na 2010 niet meer verevend

Wat is geen onderdeel van de brief

- Accesssystematiek
- Omvang GF
- Bestedingsvrijheid
- "15 euro per inwoner per jaar"-regel

Andere aspecten

Oude principes geëxpliciteerd en/of doen herleven:

- Taakmutaties evalueren
- Decentralisatie-uitkeringen:
 - Vrij besteedbaar
 - Tijdelijk karakter = tijdelijke financiering
 - Structureel karakter = structurele financiering

Instrument leges nader bezien

Andere aspecten

Nieuwe of stevigere elementen onderhoud:

1. Interbestuurlijk gesprek
2. Financiering samenwerking
3. Ketenrelaties, waaronder relatie met andere ketenpartners
4. Volgen decentralisaties
5. Flexibeler Iv3

TIJD VOOR RECENSIE

- VRAGEN?
- OPMERKINGEN?
- SUGGESTIES?

TIJD VOOR ONTVANGER

- WAT NEEMT GIJS OSKAM MEE NAAR HUIS OVER DE OVERIGE ASPECTEN?

Hoe wordt de hoogte van mijn algemene uitkering bepaald?

U kunt meekijken / meedoen:

- Als "steekproefgemeente"
- Als deelnemer aan een begeleidingscommissie / klankbordgroep
- Als deelnemer van regiobijeenkomsten van FAMO, VNG en BZK

En ten slotte kennisnemen van de uitkomst in de meicirculaire 2012.